

Stajerc" izhaja vsaki
pej, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
1899, za pol in četrt
ta razmeroma; za Ogr-
sko 4 K 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računa naročnina z ozi-
rom na visokost pošti-
nine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slopje štev. 3.



Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoni, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 64, za
1/2 strani K 32, za 1/4
strani K 16, za 1/8
strani K 8, za 1/16
strani K 4, za 1/32
strani K 2, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 30.

V Ptuj v nedeljo dne 25. julija 1909.

X. letnik.

„Škandal in sramota“

Ko je opisal naš cesar Franc Jožef I. prva-
ko politiko. Kmetje! S kom bomo dr-
žali, s cesarjem ali s prvaki? S tistimi pač ne
moremo držati ki so nam oropali pravico dr-
žavnega zbora, ki so nas izdali v bedi! Proč s
prvaško sramoto!

Okrajni zastop ptujski.

Ko so izvedeli prebivalci ptujskega okraja
izidu volitev v okrajni zastop, zavladalo je
veliko veselje. Bilo je s temi volitvami zasi-
njeno dosedanje napredno gospodarstvo. In
niti najzagrizenjši nasprotniki so morali pri-
nati, da je to gospodarstvo naravnost vzorno,
da je donášalo velikansko korist ljudstvu in gre-
šed tega naprednemu zastopu z načelnikom g.
Ornigom vsa zahvala. Prvaštvo je sicer vedno
osebno napadalo in hujskalo. Zlasti tisti prvaki,
ki so bili svoj čas sami gospodarji v okrajnem
zastopu, ki so delali takrat posameznim osebam
nepe dobičke na ljudske troške in ki so dokazali
nekoli več kakor 20 let svojo popolno nezmo-
žnost, zlasti ti prvaki so se jezili. In oni so
bili zanesli boj proti naprednemu odboru. Po-
nagalo jim ni. Volitve so končale in — zmaga
je bila naša!

Za par let se bode torej zopet nadaljevalo
nametno gospodarsko delo, ljudstvu v korist. Da
se to delo prične, zbrali so se novo izvoljeni
člani okrajnega zastopa preteklo sredo, 21. t. m.
v veliki dvorani novega rotovža v Ptuj k usta-
novnemu shodu. V naslednem podamo kratko
poročilo tega zborovanja:

Ob 10. uri je otvoril g. nadkomisar baron
Neubauer kot zastopnik oblasti zborovanje. Ome-
nil je, da je okrajni glavar zadrzan, priti na
shod in je došlim članom izročil svoje čestitke
in njih izvolitvi. Konstatiral je, da je 30 članov
navzočih, da je torej seja sklepčna in prosil, da
se naj delo izvrši.

Na predlog župana Orniga se je izvolilo za
vodstvo shoda najstarejšega člana zastopa, vrlega
našega Visenjak iz Slomov.

Visenjak je pozdravil navzoče in želel,
da bodejo i znanprej vsem prebivalcem koristno
delo izvrševali.

Potem je nastopil „profesor“ Zelenik kot
vodja prvaško mislečih članov zastopa. Prečital
je neko pisarijo, po kateri je hotel prepričati
ustanovitev odbora, češ da volitev zastopnika
na Ptujski gori ni bila pravilna. Zelenik je zah-
teval, da se da njegov (menda od dr. Jurtela
pisani) protest v zapisnik.

G. Maks Strasschill je predlagal, da
naj se izvoli poseben odbor, ki bode vse stvari
potem pregledal.

Baron Neubauer je dejal, da spadajo
ti protesti v kompetenco zbora zastopa.

Dr. Fichtenau je stavil predlog, da se
izvoli v odbor za pregledanje aktov gg. Turkuš,
Lrtzt. pl. Pongratz in pl. Hellin. Ta predlog se

je sprejel in seja se je prekinila, da ta odbor
akte pregleda.

Po odmoru se je poročalo o izidu volitev v
veleposestvu, v kuriji industrije in trgovine ter
kmetijskih občin. Vse izide se je vzelo ednoglasno
na znanje in s tem volitev potrdilo. Le pri po-
ročilu o izidu volitev v skupini mest in trgov
je Zelenik predlagal, naj se ne potrdi. Ali v kljub
temu se je tudi to volitev z veliko večino potr-
dilo. In zdaj so prvaški člani — 7 jih je
bilo — pod vodstvom „profesorja“ Zelenika za-
pustili dvorano. S tem so dokazali, da
nočejo več delovati, da jim je prvaška politika
vzela vso zmisel za gospodarsko delo.

Vkljub temu se je izvršila potem volitev
načelnika in okrajnega odbora. Za načelnika
je bil izvoljen z 28. glasov g. Jos. Ornig, za
njegovega namestnika pa gosp. Guido pl. Pongratz. Vodbor so bili edno-
glasno izvoljeni: Za veleposestvo g. Maks
Strasschill (29 glasov); za industrijo in
trgovino g. dr. Fichtenau (29 glasov) za
mesta in tige g. Jos. Steudte (29 glasov)
za kmetijske občine g. Johan Turkuš (29
glasov). Iz plenuma pa sta bila izvoljena g. Jakob
Žampa (29 glasov) in g. baron Kübeck (29
glasov).

S tem je bila volitev odbora gotova. Na-
čelnik nam je ostal vrli naš Ornig, v odboru
pa sedijo sami možje, kateri so dokazali, da jim
je ljudski prid prvi cilj. Čast novemu odboru!

Po volitvi je vprašal predsednik shoda, je-li
sprejmejo izvoljeni člani svoja mesta. Vsi so se
zahvalili za zaupanje in so sprejeli.

Baron Neubauer je izrazil potem še
svoje želje, da bi novo izvoljeni odbor i znanprej
tako koristno deloval, kakor je to doslej storil.
Potem se je shod zaključil.

Tako je prvi korak storjen. Napredni okrajni
obbor je doslej vedno in prid in za gospodarsko
korist prebivalstva nastopal. Izvršil je v krat-
kem času velikansko gospodarsko delo, za
katero mu je vse hvaležno. Pri naprednjakih se
ne gre za osebni dobiček, marveč edino za to,
kar je vsem in povsod koristno. Zdaj bode od-
bor in sploh ves okrajni zastop prišel iz nove-
ga delovita. Nadaljeval bode, kar se je v zadnjih
letih pričelo. In prepričani smo, da bode tudi
ljudstvo polagoma izprevidilo, da je gospo-
darsko delo prva stvar.

Naprej torej v tem delu, naprej za ljud-
stvo, katero trpi in dela, naprej zato, da postane
ptujski okraj v svojem gospodarstvu vzoren!
In potem naj nasprotniki le psujejo in obreku-
jejo, naj lažejo in naj se pustijo nahujskati, —
napredek mora zmagati in bode
zmagal.

Politični pregled.

Kmetijski svet. V sredo, 30. junija se je
ob 10. uri predpolodne vršil v dvorani nižje-
avstrijskega deželnega zbora ustanovni občni zbor
kmetijskega sveta za tretjo, do konca leta 1913.
trajajočo poslovno dobo.

Mala loterija odpravljena? Listi poročajo,
da namerava vlada malo loterijo odpraviti. Ta
loterija je dala državi vsako leto več milijonev

kron dohodka. Zato bi jo finančni minister le
tedaj odpravil, ako bi se mu dovolilo novo zah-
tevanje davke. Naše prepričanje je, da je ta lo-
terija pravi škandal in da bi bil skrajni čas, da se
odpravi. Kajti koliko revnih ljudi znosi zadnje
svoje krajcarje v to loterijo. Povsod je že sko-
raj odpravljena, le pri nas ne.

Vbogi Peterček: Revolverskemu kralju Petru
in vsej dinastiji Karagjorgevičev se z vsakim
dnevom slabše godi. Človeka skoraj prešini mi-
sel, da se bode tej gospodi enkrat tako zgodilo,
kakor njenem predhodniku kralju Aleksandru in
njegovi ženi Dragi. Zdaj se vidi natančno, da je
kralj Peter na eni strani odvisen od tistih zlo-
činskih oficirjev, ki so Aleksandra na zverinski
način umorili, da se pa na drugi strani ne more
izogniti javni sodbi ljudstva. Pred kratkem so
s kraljem nezadovoljni ljudje izdali letake, na
katerih je bilo m. dr. brati: „Kralj Peter je
srbsko ime v inozemstvu onesnažil in ljudske
denarje zapravljal; princ Jurij pa je ljudski denar
zlorabil“... Ja, ja, kakoršna je bila setev, taka
bode tudi zetek...

Roparstvo na Srbskem se vsled škandaloznih
razmer vedno bolj razširja. V Pozarevaškim
okraju je uredil hajduk Milovanović celo bando,
pred katero prebivalstvo kar od strahu trepeti.
Ta Milovanović umoril je v zadnjem času več
oseb, m. dr. tudi dva orožnika. Srbska vlada
naj bi raje roparje pokončala, nego sosedne dr-
žave vznemirjala. Zanimivo je sicer tudi, da je
vojna nevarnost z Avstrijo Srbe v velike troške
vrgla. Tako se bodejo zaradi vojaških troškov
na Srbskem davki za 30—40% zvišali.

Revolucija v Perziji je zmagala. Ustaši so
na celi črti prodrli. Šah sam je moral najprej
v rusko poslanstvo zbežati. Potem pa je odložil
svoje vladarstvo. Na javnem prostoru so posta-
vili potem za vladarja Assad el Mülka. Takoj,
ko se zadeve uredijo, uresničila bode vlada zopet
ustavo, katero je prejšni šah uničil. Boji so bili
hudi in v Teheranu se je zlasti v evropskem
delu mesta divjalo.

Don Karlos umrl. Umrl je pretendent na
špansko krono don Karlos burbonski. Držal je
vedno ojstro na svoji pravici do španskega trona.
Njegovi pristaši so znani klerikalni „Karlisti“,
ki so že večkrat ustaje poskušali. V letu 1872
do 1876 je prišlo do krvavih bojov s „Karlisti“. Z-
daj je ta stranka pač z don Karlosom umrla.

Državni zbor

so prvaški poslanci v svoji zaslepljenosti, zdru-
ženi z veleizdajalskimi Čehi, razbili. Izročili
so ljudstvo brezpravnosti!

Dopisi.

Veržej. Kdor sam sebe povišuje, prazno
glavo oznanjuje! Resničen je ta pregovor, kate-
rega pokažejo naši zaslepljeni tržani. Minilo je
komaj 3 mesce, ko so bili kaznovani, in so
moral plačati vsaki 400 kron, ko je nesrečna
tožba naredila drugič mnogo plačila. Nesrečni